

ורד רוזן

It was all a dream

"החלום הוא סיפוקה של התשוקה" (ז.פרויד)

להתעורר מסיוט באמצע הלילה, לקרוא לאמא, היא ניגשת, מלטפת את הראש, מנחמת, אין דאגה, זה היה בסך הכל חלום...

ברגעים קשים, ניתן להגדיר משאלה אחת שעשויה להתאים לכולם, להתעורר ולהבין שזה היה בסך הכל חלום. בתערוכה זו, ורד רוזן בוחנת את מרכיבי החלום, מפרקת אותו ובונה מחדש, הופכת חלום למציאות ואת המציאות לפנטזיה. התערוכה מהווה המשך ישיר לשפה שהחלה לבנות ורד כבר בתערוכתה הקודמת "קלידוסקופ", הבאה לידי ביטוי הן בפן האסתטי והן בפן התמטי- האלמנט המשחקי, הדו משמעי במתכוון חוזר ומופיע גם בעבודותיה החדשות.

לפי תפיסתו של פרויד בספרו "פשר החלומות", החלום הוא מפתח לפענוח חיי הנפש של החולם. חיי נפש אלו, מבוססים על היחס שבין תהליכים מודעים (Conscious) ללא מודעים (Unconscious). החלום, על פי פרויד, הוא אחר הערוצים המרכזיים של האדם לפרוק דחפים מודחקים ולהגשים משאלות, בדרך כלל משאלות ילדות מודחקות, שחיי היום יום אינם ממלאים, בכך מסייע החלום בידי האדם לשמור על איזון.¹

התבוננות בעבודותיה של ורד בהתייחס לתפיסה זו, כנעות בתווך שבין המציאות והחלום, מאפשרת את קריאתן כעיבוד של דחפים ותשוקות והגשמה של משאלות לב כמוסות. בתהליך החשיפה של אותם אלמנטים מודחקים ניתן לאתר גם פינות חשוכות, אזורים אפלים מפתים ביופיים אך גם מרתיעים.

סדרת עבודות הנאונים מנתקת את התצלום מהמציאות היומיומית ומאירים אותה באור יקר, אולם כפי שאור הפנס מאיר בחשיכה ויחד עם זאת מטיל צללים, כך גם בעבודות הניאון ניתן להבחין בדמויות המושחרות כאלמנט רפטטיבי המזכיר את קיומו של האפל בבחינת עליה וקוץ בה.

ניתן להתייחס לסדרה "POLE DANCE" - כייצוג הדחפים הקמאיים הבסיסיים ביותר, יצרים אפלים, יחסי משיכה ודחייה פיתוי העונג אסור. ריקוד על עמוד הינה טכניקת אקרובטיקה שהתפתחה כספורט וריקוד לפני כ-800 שנים במזרח (הודו וסין) התגלגלה למופעי קרקס ברחבי אמריקה בשנות העשרים של המאה הקודמת ומשם למועדוני חשפנות. הדימויים שיצרה ורד עושים שימוש בידע המוקדם של הצופה אודות הזאנר ליצירת דימויי של פסאודו-פיתוי, אך הפיתוי הנ"ל חמקמק ומרובד ואינו מתמסר בקלות לעיני הצופה. בדימויים אלו שוכנים יחדיו הפיתוי, הסכנה, הבדידות והמשחק, ארוזים במעטפת של אסתטיקה מינימליסטית ומסתורית.

סדרת התצלומים "חיים טובים" מייצגת את התהליכים המודעים, תשוקות המבוססות על התפיסה הקפיטליסטית ונובעות מדחפים שמעוררת תרבות הצריכה. אולם, קשה להתעלם מהמבט האירוני והביקורתי על תרבות זאת שמופיע מבעד לסדרת תצלומים אלו.

בתערוכה זו ורד רוזן מאפשרת לנו לצלול אל תוך עולמה, ללא חסמים או מסכות, היא מגלה את האופטימיות והיופי שבעולם ללא הסתרה או מבוכה. החלומות של ורד מגשימים את עצמם, אין בהם פחד, רק מסתורין.

בתלמוד הבבלי נטען כי חלום שלא נפתר כאגרת שלא נקראה,² בעקבות תערוכה זו עולה השאלה ההיה זה רק חלום?

אסף גאם הכהן, ינואר 2017.

¹ מתוך: בן שאול, ניצן. מבוא לתיאוריות קולנועיות.

² תלמוד בבלי, ברכות נה ע"ב.